

Den Haag, 21 december 2016

Hierbij zend ik u mijn reactie op de brief van M. W. en M. C. met betrekking tot de ontwikkeling van het voortgezet onderwijs in Maastricht.

De briefschrijvers vragen om de gevolgen van de herstructurering van het Maastrichtse Voortgezet Onderwijs kritisch te bekijken. Ze stellen dat de herstructurering ongelijke onderwijskansen in de hand werkt. Volgens de briefschrijvers komt dit, omdat er in Maastricht geen brede scholengemeenschap meer bestaat. Wanneer blijkt dat een leerling op de basisschool een advies heeft gekregen dat niet bij zijn niveau aansluit, zou een tussentijdse overstap naar een geschikter niveau door deze situatie bemoeilijkt worden. Ik heb serieus naar dit signaal gekeken en mij daarom uitgebreid laten informeren over de situatie in Maastricht.

Elke leerling die baat heeft bij een heterogene of brede brugklas moet in de gelegenheid zijn om het voortgezet onderwijs in zo'n brugklas te beginnen. Om ervoor te zorgen dat er in elke regio op acceptabele afstand een toereikend aanbod is van heterogene brugklassen, zullen we ervoor zorgen dat scholen onderling – zowel categorale als brede scholen – goede afspraken maken over een (lokaal en/of regionaal) dekkend aanbod van brede brugklassen en brede scholengemeenschappen. Dit is toegezegd in de brief van 31 oktober 2016 (Kamerstuk 34 550 VIII, nr. 16) over het bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs. Daarbij zullen we ook ruimte blijven bieden aan categorale scholen. Keuzevrijheid van ouders en kinderen is en blijft een belangrijk uitgangspunt.

Dit is ons algemene beleid rondom het aanbod van brede brugklassen. In het vervolg van deze brief ga ik in op de specifieke casus van Maastricht.

Maastricht telde tot voor kort drie scholengemeenschappen, waarbij het vmbo op aparte locaties werd aangeboden. Het betrof de scholengemeenschappen Bonnefanten, Porta Mosana en Sint Maarten. Zij boden zowel vmbo, havo als vwo aan. Deze scholengemeenschappen werden en worden nog steeds geconfronteerd met fors teruglopende leerlingaantallen. Sinds 2005 is het gezamenlijk leerlingaantal in het voortgezet onderwijs in Maastricht gedaald van 7.400 tot 6.400, en er wordt een verdere terugloop voorspeld tot 4.900 leerlingen in 2025. Het werd daarom steeds moeilijker, zo niet onmogelijk, om op alle drie de scholengemeenschappen het volledige onderwijsaanbod in stand te houden. Daardoor dreigde verschraving van het onderwijsaanbod.

Het bestuur, waarin deze scholengemeenschappen zijn opgegaan, heeft daarom besloten het middelbaar onderwijs meer per onderwijssoort te organiseren. Gelijktijdig hebben zij in hun onderwijsconcept maatwerk voor de leerling centraal gezet: «Herkennen en erkenning van het individuele leerlingprofiel moet leiden tot maximale benutting van ambities en mogelijkheden van elke leerling. Optimale differentiatie is daarbij het uitgangspunt.» De schooltypen zijn gebundeld tot zogeheten domeinen. Daarbij zijn binnen het bestuur afspraken gemaakt over de doorstroommogelijkheden van leerlingen.

De locatie voor havo, vhbo genoemd, heeft een brede brugklas bestemd voor leerlingen met een havo-advies, met een gemengd havo/vmbo-tl-advies en met een vwo-advies. Na 2 of 3 jaar stappen de leerlingen die op het niveau van vmbo of vwo examen gaan doen over naar een andere

locatie. De leerlingen die eindexamen havo zullen doen, blijven wel op de betreffende locatie. Ook binnen het vwo domein bestaat een (tweejarige) havo-vwo brugperiode.

Onder het LVO in Maastricht valt ook nog de Vrije school (Bernard Lievegoed school). Deze school voor vmbo-tl, havo, vwo biedt de leerlingen in een brede brugklas gedurende de eerste twee en een half jaar algemeen vormend onderwijs. Halverwege het derde leerjaar wordt de definitieve keuze voor een diplomatraject gemaakt. In de vierde klas leggen zij het vmbo-tl examen af of stromen door naar de bovenbouw van havo en vwo.

Het bestuur LVO heeft nadrukkelijk aandacht voor gelijke kansen en maatwerk voor elke leerling, binnen de context van forse leerlingdaling in de regio. Ik heb daarom begrip voor de keuze die de middelbare scholen in Maastricht gezamenlijk hebben gemaakt. Weliswaar is er, op de Vrije school na, geen brede scholengemeenschap meer, maar is er wel nog steeds een aanbod van brede brugklassen in combinatie met goede afspraken over doorstroommogelijkheden.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker